Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Bergetskolan

2026

ORSA KOMMUN

Introduktion

Detta är Bergetskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Den beskriver vårt systematiska och målinriktade likabehandlingsarbete som syftar till att **främja** lika rättigheter och möjligheter för alla elever, samt att **förebygga** och förhindra trakasserier och kränkande behandling på skolan och i fritidshemmet. Planen beskriver även det **åtgärdande** arbete som vi utför när någon känner sig utsatt.

Trakasserier är kopplade till diskrimineringsgrunderna, medan kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet genom att till exempel retas, mobba, frysa ut, knuffas eller fysiskt göra någon illa.

De lagstadgade diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Förskolor och skolor i Orsa kommun använder sig av en digital plattform för att hantera kränkningsärenden. Denna plattform heter Draft-It och ligger på kommunens intranät och kan användas via dator, mobil eller surfplatta. Plattformen är GDPR-säker och effektiviserar arbetet genom mindre pappershantering. Denna hantering ger oss en tydlig överblick över ärenden och statistiken hjälper oss att rikta resurser rätt i det förebyggande och främjande arbetet.

Planen är indelad i tre kapitel enlig följande:

Kapitel 1: *Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling*
Kapitel 2: *Våra beslutade åtgärder utifrån genomförd utvärdering och kartläggning*
Kapitel 3*:* *Våra rutiner för att utreda och åtgärda när en elev diskriminerats, trakasserats eller kränkts*

Vår vision

Arbetet med likabehandling och trygghet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde, samt att utveckla en skolmiljö där alla elever får förutsättning för att lära, utvecklas och må bra i en trygg miljö. Likabehandlingsarbetet skall genomsyra hela verksamheten - undervisning, förhållningssätt, regler och rutiner.

Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen.

Vi vill att alla elever känner sig sedda och att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Arbetet med likabehandling i skolan handlar om
att förverkliga FN:s barnkonvention

Kapitel 1: *Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling*

Samarbete är grunden för ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkningar. Vi vill att likabehandlingsarbetet skall involvera all skolpersonal, samtliga elever och deras vårdnadshavare. Allas möjlighet till delaktighet och inflytande är viktigt för att vi skall nå vårt mål med en trygg arbetsmiljö och ett gott socialt klimat på skolan. Deltagandet innefattar såväl kartläggningsarbetet, analys och framtagande av aktiva åtgärder, samt uppföljning och utvärdering.

Elevernas delaktighet

- Klassrådsprotokoll där trygghet och studiero/studiefokus finns som fast punkt, som sedan förmedlas till ledningen via elevrådet och förmedlas åter till klasserna.
- Enkätundersökning – samtliga elever under vårterminen
- Enkätsvaren delges delvis till eleverna på elevråd.
- Utvecklingssamtal – läraren frågar om trygghet och trivsel (4-6 har gemensam mall inför samtalen).
- Elevhälsans enskilda samtal med eleverna med fokus på trygghet och hälsa med samtliga klasser, genomförs under november-december.
- Klassrumsregler som skapas av eleverna i varje klass.
- Ordningsreglerna diskuteras och tas fram via klassråd och beslutas på elevråd vid skolstart

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Föräldramöte – information om skolans arbete gällande trygghet och studiero/studiefokus
- Utvecklingssamtal
- Skolverkets enkät
- Meitner – information
- Föräldrar är välkomna på besök

Personalens delaktighet

- Arbetslagsmöten- fast punkt på dagordningen, som ligger under kränkningar och lägesrapport från varje klass
- Arbetsplatsmöte (APT) – planen aktualiseras under läsåret, genomgång av samtliga kränkningsärenden på varje APT.
- Analys av resultatet av elevenkäterna sker efter genomförande i arbetslagen vid VU-dagen i januari och delges även vid bokslutet av läsåret.
- Elevhälsoteamet har kränkningar som punkt på dagordningen på sina enskilda möten en gång/vecka.
- Systematiskt kvalitetsarbete: Trygghet finns som en del i årets ”smarta mål” som diskuteras vid analysdagarna ”trafikljus-dagar”: Var är vi? Var ska vi? Hur gör vi? Hur blev det? Planen ska aktualiseras vid VU-dagar

Förankring av planen

Denna plan är skolans verktygslåda vad gäller främjande och förebyggande arbetet likabehandling, trygghet och trivsel i skolan. För att planen skall fungera som den verktygslåda den är tänkt att vara behöver den vara förankrad i verksamheten. Personal och elever är delaktiga i utformandet av

planen och vårdnadshavare ska ha kännedom om att den finns och vad den innehåller. Den finns presenterad på Orsa kommuns hemsida: www.orsa.se

Den färdiga planen presenteras på elevråd, klassråd och APT-möten. Arbetslagen diskuterar innehållet i planen löpande under året för att verkställa de inplanerade aktiviteterna

Utvärdering av 2025 års plan

Planen har utvärderats i arbetslagen. Har vi genomfört aktiviteter som planerat? Vad har gått bra? Mindre bra?

- Majoriteten av åtgärderna har genomförts, vi har ändrat datum och form på fadderaktiviteterna.
- Trivsel och trygghetsenkäten genomfördes i juni 2025 i alla klasser. Gällande frågan om elevernas trygghet påvisade enkäten att vi hade 10,3 % elever som inte kände sig helt trygga i skolan. Det är en marginell skillnad mot föregående år som hade 10,1. I december genomfördes enskilda elevsamtal och då påvisade dessa samtal att 1 % av eleverna inte trivdes i skolan. 2024 var det 3 % som inte trivdes. Detta påvisar en ökad trygghet och trivsel från juni till december. Däremot har vi fortfarande även detta år vissa individer som är rädda för en del individer på skolan som vi bör fortsätta att beakta och hålla koll på. Vi vet vilka eleverna är och stöttar dem.
- Omklädningsrum/duschar: Det är få elever som duschar efter idrotten, de tycker att duscharna är äckliga och en del känner sig otrygg att visa sig avklädd inför sina kamrater.
- Raster: Vi är har flera vuxna ute på raster och vi tar upp i arbetslaget och samverkar om konflikter uppstår.
- Enskilda samtal med EHT-personal utfördes i december 2025. Detta har varit uppskattat av eleverna och därför fortsätter vi med samtalen, både som en åtgärd som skapar trygghet och som en del i kartläggningen. Samtalen ger fördjupad information gällande tryggheten under hela vistelsetiden på skolan. Dessa presenterades för personalen i januari. De elever som påvisar något som bör följas upp så görs det fram till sportlovet eller så länge som det behövs.
- Rastoteket har blivit en Säsongstuga där vi har utrustning för rasterna enligt vad som är aktuellt för säsongen.
- Rastaktiviteter har fungerat bra, åk 6 elever ansvarar för aktiviteter som presenteras i förväg för alla klasser via mail eller personliga klassrumsbesök.
- MVP är ett program som är manualbaserat som vi utför i åk 5 som handlar om att eleverna ska identifiera våld och få verktyg i agerandet om de stöter på våld. Dessa har genomförts av kurator i halvklass.
- Det har varit framgångsrikt med ”Nätsmart” och mellanstadiet fortsätter med medvetna lektioner där vi tar upp det egna ansvaret om det man skriver på nätet och hur man agerar om man råkar ut för något i Sociala medier.
- Draftit, som är ett digitalt anmälningssystem, har gått bra och vi får med det en naturlig arbetsgång som säkerställer att kränkningsärendena anmäls, utreds, åtgärdas, följs upp och avslutas på ett rättssäkert sätt.
  Datan kan sedan användas för vidare analyser och aktualiseras 2025 vid analysdagar, APT och EHT (löpande).

Kapitel 2: *Våra beslutade åtgärder utifrån genomförd utvärdering och kartläggning*

Kartläggning

- Enkät har gjorts för elever i alla klasser på slutet av vårterminen och i november/december
- Utvecklings- och hälsosamtal har genomförts som tar upp frågor kring planen
- Elevintervjuer
- Utvärderingar efter fadderverksamheternas genomförande

Mål

- Involvera elever, vårdnadshavare och personal i arbetet kring planen mot diskriminering och kränkande behandling. Få alla att agera tillsammans för en tryggare skolgång.

Våra åtgärder för **"Trygghet och trivsel"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Trygghet som fast punkt på elevrådet och klassråd	Löpande	Rektor och lärare
Fadderaktiviteter regelbundet ca 1 gång/månad med olika innehåll.	Efter genomförande	Personal
Klassrumsregler/Ordningsregler åk F-6	Vid klassråd och elevråd	Rektor, personal på skolan
Aktiviteter mellan årskurser i vardagliga arbetet	Efter genomförande	Personal
Använda "Lågaffektivt bemötande"	Löpande	Personal
Bergetolympiad höstterminen 2026	Efter genomförande	Personal
Rast- och bussvärdar	Vid terminsslut och termins början	Rektor tillsammans med arbetslagsledare
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Uppdatera duscharna, köpa nya draperier.	April-2026	Rektor
Få fler elever att vara trygga i duscharna	Juni -2026	All personal på skolan, rektor ansvarar för aktiviteten
Rastaktiviteter som aktiverar eleverna på raster	Löpande	Åk 6 elever, klasslärare åk 6 ansvarar
"MVP", metod som används i år 5 för att medvetandegöra och ge verktyg i att agera vid händelser och få förståelse för vad våld är. I samarbete med socialtjänsten.	Efter genomförande	Maria Berglund, skolkurator

Rastoteket/Säsongsstugan, erbjuda saker att aktiveras med till raster.	Januari, mars, juni, december 2026	Tina Hagafors tillsammans med elevrådet.
Kamratkampen för åk 6 (samtliga skolor i Orsa) på campingen för göra mildra övergången till åk 7	Maj 2026	Samtliga F- 6 rektorer, EHT-personal ansvarar
”Inför åk 7” föräldramöte för all åk 6 vårdnadshavare på Bergetskolan mars-2025, med representanter från polis, socialtjänst och skolan.	Efter genomförande	Samtliga rektorer
Nätsmart	Löpande	Personal mellanstadiet

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **”Kön”**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Medvetna diskussioner i det vardagliga arbetet	Löpande	All personal
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Tjänstetillsättning	Vid aktuella tillfällen	Rektor
Normkritiskt förhållningssätt	Löpande	Personal

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Könsöverskridande identitet eller uttryck"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Könsneutrala toaletter	Löpande	Rektor
Trygga omklädningsrum.	Sker löpande under året och anpassas utefter behov	Rektor och lärare
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Normkritiskt förhållningssätt	Löpande	Personal
Läsa böcker, fakta- och skönlitterära, lämpliga för ålder med normkritiska inslag.	Löpande	Berörda pedagoger, personal

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Religion eller annan trosuppfattning"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Neutral vid undervisning i religion och prata om religionsfrihet.	Löpande	Berörd pedagog
Påvisa likheter i de olika världsreligionerna	Löpande	Berörd pedagog
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörd pedagog

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Sexuell läggning"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Könsneutrala toaletter	Löpande	Rektor, klasslärare, mentor
Tillgång till trygga omklädningsrum	Löpande och aktualiseras när behov uppkommer	Idrottslärare
Sex- och samlevnadsundervisning utifrån denna diskrimineringsgrund, åk 3–6	Löpande	Berörda pedagoger
Olika familjer sammansättning, F-6	Löpande	Berörda pedagoger
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"ålder"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Tjänstetillsättning	Vid aktuellt tillfälle	Rektor
Faddergrupper	Löpande efter varje tillfälle	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Etnisk tillhörighet"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Se över läromedel utifrån ett normkritiskt perspektiv.	Inför användning av läromedel	Berörda pedagoger
Världskartor i varje klassrum för att visa på olika perspektiv – fysiskt eller via smartboard	Löpande	Berörda pedagoger
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Vid behov information från skola och fritids på flera språk	Vid behov	Rektor, ledning för Lärande

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Funktionsnedsättning"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
Skapa pedagogisk tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning. Tydlighet, struktur, förutsägbarhet, anpassningar efter kognitiva svårigheter, socialt samspel och kommunikation.	VU-dagar och fortlöpande på EHT.	Pedagoger, EHT och rektor
Läs- skriv- språksvårigheter. Anpassa undervisningen så att den fungerar för alla.	VU-dagar och fortlöpande på EHT och EHM.	Pedagoger, EHT och rektor
Handikapptoaletter	Standard	Rektor
Anpassade lokaler för till exempel rullstolsburna	Löpande	Rektor
Skolgång enligt anpassade skolans läroplan	EHT	EHT, Rektor
Anpassad studiegång enligt 3 kap 9–12 §§ Skollagen	EHT	Rektor
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger

Kapitel 3: *Bergetskolans rutiner för att utreda och anmäla kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering*

En förenklad beskrivning av **diskriminering** är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder). Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Steg 1 - *Ingripa*

Den som ser pågående kränkning, diskriminering eller trakasserier skall genast ingripa så att händelsen avslutas.

Steg 2 - *Utreda*

Den som sett eller får höra om händelse samlar information från de inblandade samt dokumenterar noggrant vad som sägs. På Bergetskolan görs utredningen av mentor eller annan personal, vid behov stöd av elevhälsoteam och rektor.

En utredning som allsidigt belyser vad som hänt och som omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den eller de som blivit utsatta ska göras. Utredningen kan även visa att kränkning inte har skett.

Utredningen ska innehålla en analys av orsakerna till det inträffade och ge tillräcklig information för en bedömning av vilka åtgärder som måste vidtas för att trakasserier eller kränkningar inte ska inträffa igen.

Steg 3 - *Anmäla*

Enligt Skollagen (2010:800) ska lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling, sexuella trakasserier eller andra trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn, som i sin tur ska anmäla vidare till huvudmannen.

Elever och vårdnadshavare ska påtala till skolpersonal (rektor, lärare, resurs, fritidspersonal) om eleven själv eller någon annan utsätts för kränkande behandling. Personalen anmäler skyndsamt till rektor via Draftit.

Utredningen dokumenteras och skall beskriva vad som hänt och vilka åtgärder skolan ska vidta samt varför dessa åtgärder valts. Den samlade dokumentationen ska sedan ge en bild av hur det ser ut i fråga om kränkningar och trakasserier på hela skolan, för att sedan kunna användas i förebyggande syfte. Information om kränkningar och trakasserier samt dokumentationen ska tillföras verksamhetschef.

Steg 4– Informera

Ansvarige utredare informerar vårdnadshavare samt arbetslag om det som hänt, samt att en kränkningsanmälan gjorts. I vissa fall kan flera samtal hem vara nödvändigt.

Steg 5 - *Åtgärda*

De åtgärder som sätts in ska riktas, vid bedömt behov, mot både den som blivit utsatt och den eller de som utövat kränkningen. Åtgärderna följs upp för utvärdering om önskad effekt. Ett samarbete i arbetslaget underlättar för alla. Mentor eller berörd personal talar med den eller de som utfört en kränkning. Man förklarar vad som har hänt och vilket beteende som måste upphöra.

Förslag på åtgärder:

- Se över gruppindelningar och eventuella anpassningar.
- Placeringar i klassrum, omklädningsrum, kapprum och kösystem.
- Extra vuxen under raster och eventuellt vissa ämnen.
- Medlingssamtal vid konflikt.
- Separata raster.
- Anpassningar till och från skolan.
- Samtal med elev (mentor, rektor och/eller kurator).
- Samtal föräldrar och elev (mentor, rektor och/eller kurator).
- Veckomål (kortsiktigt). Utarbetas, utvärderas och förnyas i samarbete med elev och i vissa fall vårdnadshavare. .

Steg 6 - Uppföljning

Rektor har ansvar för att försäkra sig om att det anmälda beteendet upphört. På Bergetskolan följs ärenden om kränkande behandling upp vid för att utvärdera insatta åtgärder och för att försäkra oss om att ovälkomna beteenden upphört.

Skolan behöver möta alla elevers behov. I vissa fall av grova kränkningar eller trakasserier kan det finnas fog för att upprätta en plan för både den utsatte och förövaren.

Visar det sig vid uppföljning att trakasserier eller kränkning inte upphört kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder enligt Skollagen kap 5.

Ytterligare åtgärder

I vissa fall av upprepade grova kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier kan anmälan till polis eller socialtjänsten bli aktuell.

Elev som är utsatt för kränkande behandling och upplever att man inte får tillräcklig hjälp från skolan, kan anmäla skolan till Barn- och elevombudet (BEO) vid Skolinspektionen.

Barn- och elevombudet utreder anmälningar om kränkande behandling och kan företräda enskilda barn och elever i domstol (BEO) tel. 08 - 586 080 00.

När det är fråga om diskriminering eller trakasserier kan ärendet anmälas till Diskrimineringsombudsmannen (DO) tel. 08 - 120 20 70

ORSA KOMMUN

Handlingsplan för implementering av Orsa kommuns *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* i skolan

	Vad	Ansvar	När
	Plan mot diskriminering och kränkningar upprättas och vidarebefordrar till huvudman	Rektor	Januari
	Planen är klar och förs in i skolans eget årshjul.	Rektor	Januari
	Planen presenteras på VU-dag/APT, varje arbetslag planerar hur och när aktiviteter skall genomföras	Rektor	Februari/ löpande under året.
	Planen presenteras i varje klass på klassrådstid Huvudmannen genomför övergripande analys Utskott för skola samt kommunstyrelsen tar del av rapporter och analys.	Klasslärare/Mentor Skolchef	Februari
	Analys av samtliga elevsamtal av EHT	Rektor +EHT	December/januari
	Enkätundersökning	Rektor	Maj
	Analys av enkätundersökning Analys av läsårets kränkningsrapporter	Rektor/Skolchef	Maj/juni
	Planen presenteras i varje klass på klassrådstid	Klasslärare/mentor	Augusti
	Nulägesunderlag via: Enkät Elevsamtal med elevhälsan	Rektor. Klasslärare/Mentor	November/december
	Utvärdering av föregående års plan	Rektor. Klasslärare/Mentor	Januari

	Analys av terminens kränkningsrapporter		
	Analys av kartläggning och utvärdering	Rektor. Klasslärare/Mentor	Januari